

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 350
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 1.50 ck

A kereskedelem válasza

Vasárnapi számunkban kormányparti megvilágításban foglalkoztunk, az ország kereskedelmét és közgazdaságát egészen közelről érintő aktuális kérdésekkel. Kereskedők körében a nyilatkozat nagy feltűnést keltett és nem egy helyen élénk ellentmondást is váltott ki. Tuffli Richárd, Románia volt prágai kereskedelmi attaséját, akit a kereskedők reprezentatív szerve, a Sfatul Negustoresc csak a napokban választotta alelnökévé, vasárnapi cikkünkre a kereskedővilág véleményét a következőkben adja vissza:

— Felesleges volna letagadni, de nem is lehet, hogy Románia kereskedelmét ma a pénzkrisis bénítja meg. A fizetési eszközöknek ez a talán még sohasem tapasztalt hiánya, nem is annyira a nagykereskedőket sújtja, mint a kis egzisztenciákat kergeti a csőd szélére. A kiskereskedő közvetlenebbül érzi a különféle terheket, kisebb az elosztási lehetősége és ennek tevébe még drágábban is fizet meg minden árut, merthízen nem első kézből vásárol. Ha a kereskedelem teljes láncolata rendben volna és a misszióját minden kereskedő teljesítené, akkor a pénzhányi hatása nem támadná meg annyira az egész kereskedelmet, mint ma, amikor minden kiskereskedő egyuttal nagykereskedő is. A szó szoros értelmében mindenki spekulál, a kiskereskedő is ellátja magát nagyobb mennyiségű áruval, mert hiszen a készletben mutatkozó hiányok nem pótolhatók olyan könnyen, mint a normális békegazdálkodásnál, ezáltal növekedik a rezi és állandó damoklesz-kardként ott lebeg fejük felett a különféle adók tömege. A forgalmi és luxusadó nem tudja, hogy az áru olcsó, vagy drága. Egyformán sújtja a jó és a rossz üzleteket is.

— Hogy tényleg pénzkrisis van, azt nemcsak az effektív pénz hiányán észlelhetjük, hanem a hitel hiányán is. A háború után megváltozott az emberek mentalitása, a hitelnyújtás nehezebb lett és ez a tünet éppen olyan kóros a mai gazdálkodási viszonyok mellett, mint a milyen kóros, hátrányos és súlyos az effektív pénz hiánya is.

— Mit tehet az állam? Mi kereskedők, az állam és Tancred Constantinescu kereskedelemügyi miniszter, egészen pontosan tudjuk, hogy melyek azok az intézkedések, amelyek egészen bizonyosan célra vezetnének. Sajnos a praxisból egészen bizonyosan tudjuk, hogy sokkal nehezebb egy sebet gyógyítani, mint azt okozni. Csehszlovák adja nekünk a legjobb példát, megmutatta, hogy az áruk esése vagy emelkedése nincs arányban a valuta emelkedésével, mert amíg a cseh valuta hat hónapi időközben ötről tizenhétre emelkedett Zürichben, addig az áruk két év alatt mindössze negyven százalékkal lettek olcsóbbak. A valuta háromszáz százalékos emelkedése nem áll arányban az áruk negyvenszázalékos súlyedésével, nem vezet eredményre tehát az a gazdaságpolitika, amely a valuta értékének minden eszközök felhasználásával való emelését célozza.

— Románia ma területileg, lakosságilag és organizációját tekintve véve, lényegesen megnagyobbodott. Gyönyörű munkát lehetne produkálni ökonomiai téren is, ha a termelés és a kereskedelem terén nem dühöngene általános zűrzavar. Egy mindkét részről, tehát a kormány és a kereskedők részéről való együttműködés, amelyet azonban a kormánynak kell kezdeményezni, kivezethetné az ország gazdaságát a mai ziláltságából, mert a kormányzat és a kereskedőkörök együttműködése meg tudná mutatni a helyes utat, amelyen türelemmel és nyugalommal az ország termelése és fogyasztása kimenekülhetne a kaosz egyre tornyosuló hullámai közül.

— A lej ugylátszik stabil és nincsen semmi ok arra, hogy stabilitását ne tartsa meg. A legutolsó értéksökkenésnek sem voltak gazdasági

(kai, az okok tisztán politikai természetűek voltak, mert hiszen a külföld pénzügyi szeizmográfja sokkal érzékenyebb a politikai hangulatokkal szemben, mint a gazdaságiakkal, amelyek nagyrésztet ugyis a verseny irányítja.

— Ami a forgalmi adóknak pauszálrozását illeti, mindenki azt tehet, amit akar. Szerintem és elvárataim szerint a pauszálrozás csak egészséges lehet a kereskedőre, de az állam pénzügyeire is. A kereskedő rizikóját csak ő viselheti és ez a rizikó a kereskedő títka, ez a titok képezi egész erejét. Semmi értelme nincs, hogy az állam a rizikónak egyrésztet magára vállalja és ezzel megnehezítse, hogy a kereskedő pontos kalkulációt csinálhasson. Meg kell állapítani az utolsó öt év alatt befizetett forgalmi

adóösszegek középértékét és e számítás alapján kell a forgalmi adó átalányának nagyságát megállapítani. Biztos vagyok benne, hogy a mai rossz üzletmenet mellett az államháztartás percentageit is jobban jár. A kereskedők pedig megszabadulnak a felesleges és nagyon gyakran kellemetlen zaklatástól.

— A kereskedők mindazon be nem tartott ígérek dacára, amelyek a különféle kongresszusokon hangzottak el, remélik, hogy az utolsó órában meghallják mértékadó és kormányzó körök szavukat a kereskedők organizációján, a Sfatul Negustorescen keresztül és azt meghallgatva, megszívélve megindulhat Románia közgazdasága a lassu, de biztos fejlődés útján.

Budapestben nem jelennek meg a lapok

Sztrájkbaléptek az „Az Est” szedői. Kizárták az összes nyomdászokat

(Budapest, április 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hétfőn délben az Atheneum irodalmi és könyvkiadó részvénytársaság nyomdászemélyzete azzal a követeléssel lépett fel, hogy a legutóbbi megállapodástól eltérően az eddigi fizetéseket meghaladó béreket adjanak. A vállalat igazgatósága hivatkozott az érvénybenlevő kollektív szerződésre, mely szerint minden héten árfelvételezés történik és csak a heti drágulásnak megfelelő indexet kapják a munkások.

A nyomdászemélyzet képviselői nem fogadták el az igazgatóság választát és félőai haladékat adtak követeléseik teljesítésére, mert különben sztrájkbalépnak. Miután a határidő leteltével választ

nem kaptak, az „Az Est” szedői azonnal beszüntették a munkát és a lap nem is jelent meg.

A hírlapkiadók szindikátusa erre összekötésbe lépett a nyomdafőnökök egyesületével. A két munkaadótestület között ugyanis olyan szerződés van érvényben, melyszerint ha valamelyik lapnál elszigetelt sztrájk támad, a többi lap sem jelenik meg és a szedőket minden nyomdából kizárják. Ez meg is történt és így Budapestben tegnap egyetlen esti lap sem jelent meg, ma pedig a reggeli lapok sem, minthogy a grafikai főnökegyesület és a napilapok szindikátusa szolidaritást vállalt az Atheneummal.

Az egyezkedési tárgyalások azonnal megdultak.

Katonaság vette át a rendfentartást

Megjelent az ostromállapotról szóló rendelet. Franasovici belügyi államtitkár nyilatkozata

(Cluj-Kolozsvár, ápr. 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ismeretes minisztertanácsi határozat alapján mára az összes egyetemi városokban kihirdették az ostromállapotot. Kolozsváron a kivételes állapot publikálása huszonnyolc órát késett, mert a kormányintézkedés interpretálása körül az első órákban bizonytalanság uralkodott. Eredetileg rendkívül szigorú intézkedéseket szándékoztak életbeléptetni, mint cenzurát, és az éjjeli közlekedés korlátozását, az utolsó pillanatban azonban lényegesen leenyhitették a rendelet szigorát. Danila Papp altábornagy, a hatodik hadtest parancsnoka ma a következő rendeletet bocsátotta ki:

V. sz. rendelet

Mi, D. Papp altábornagy, a VI. hadtest parancsnoka, hivatkozással a 853—921 sz. magas királyi rendeletre, mellyel elrendeltetett, hogy az ostromállapot 30—50 kilométeres zónában alkalmazandó a magyar, csehszlovák és lengyel határok mentén,

tekintettel továbbá a 131—923 sz. magas királyi rendeletre, amely elrendeli, hogy az ostromállapot zónája a nyugati határon a Sighetul Marmatiei — Dej — Apahida — Aiud — Feldioara-Razboieni — Teius — Alba Julia — Petrosani vonalig bezárólag kiterjesztendő, a közbiztonság és az ország védelmének érdekében, valamint a közrend biztosítása céljából az ostromállapotról szóló törvény 6. szakasza alapján

elrendeljük:

- Cluj város területén eltiltatik:
- a) minden gyűlés megtartása a helyőrség-parancsnokság engedélye nélkül;
 - b) minden csoportosulás, amely 4 személynél több;
 - c) minden kísérlet a közrend megzavarására;
 - d) minden bűncselekményre való felhívás, lázadásra, polgárháborúra való izgatás akár előszóval, akár irat, vagy nyomtatvány útján;
 - e) minden állami, vagy magánjavaknak rongálása, vagy ennek megkísérlése is;

f) a szállodák bérlői és a magánházak tulajdonosai kötelesek a szállodájukba, vagy házukba érkező utasokról naponként 12 óráig a szokásos elrendelt névjegyzéket betérjeszteni a rendőrségnek és állambiztonsági hivatalnak azokról, akik 12 óráig és 22 óráig azokról, akik 12 óra után érkeztek meg a városba.

g) Fenti szabályok mindennemű áthágását megállapítani illetékesek katonai, polgári, igazságügyi és rendőri tisztak, polgári ügyészségek, vizsgálóbírák, járásbírák és minden katonai igazságügyi tiszt vezethet vizsgálatot katonai bíróságok illetékességébe tartozó ügyekben, azzal a kötelezettséggel, hogy a felvett tényállást az illetékes katonai hatóság elé terjesszék.

A bűnösök fölött a katonai bírói hatóságok ítélkeznek, alkalmazva a büntető-törvénykönyv 93.—111., valamint 167.—244. szakaszait, továbbá minden, az állam rendjére és biztonságára vonatkozó törvényt.

Ezen rendelet Cluj város egész területén kihirdetésével egyidejűleg lép életbe és ez időponttól a Cluj városára nézve előbb kiadott rendeletek hatályon kívül helyeztetnek.

Kelt a VI. hadtest parancsnokságánál, Cluj, 1924 április hó 8-án.

Papp, s. k.
altábornagy,

Popescu, s. k.
ezredes, vezérkari főnök

Franasovici államtitkár az ostromállapotról

Bukarest, április 8. A „Dimineata” mai száma közli Franasovici államtitkár nyilatkozatát, aki kijelenti, hogy nincs szó ostromállapotról a szó szoros értelmében, hanem csak arról, hogy a rendfentartást a rendőrségről a katonaságra bízták a négy egyetemi városban. Ez azzal jár, hogy a zavargásokban résztvevők a katonai hatóságok illetékessége alá fognak esni. A katonai hatóságok csak akkor fognak közbelépni, ha zavargásokat kísérelnek meg,

vagy összeesküvéseket, merényleteket, tüntetéseket terveznek, vagy ha ezekre bujtogató röpíratokat terjesztenek. A kormány csak meg akarja előzni és akadályozni a rendezavarásokat, akár a legszélsőbb jobboldalról, akár az ellenkező végletből származnak azok. A politikai pártok propagandája és gyűlései teljesen szabadok maradnak, de utcai tüntetések tilosak. A cenzurát nem léptetik életbe és a nyilvános helyiségek zárójára is megmarad, úgyhogy a polgárság élete semmi által sem lesz korlátozva.

Palesztina az angol világiállításán

(London, április 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Április végén nyílik meg a brit birodalom világiállítása, amely méreteiben felül fogja mulni az összes eddig rendezett kiállításokat. A kiállítás költségeire tízmillió angol font sterlinget irányoztak elő és a kiállítás hat hónapi tartama alatt a világ minden részéből odasereglegő huszonötmillió látogatóra számítanak.

A világ zsidóságának nagy elégtételül szolgál az, hogy Palesztina, mint Nagybritannia kormányzása alatt álló egyik ország egy külön Palesztina-pavillonban méltóan lesz képviselve. A különböző világrészekből jövő látogatóknak, különösen a zsidóknak nagyszerű alkalom lesz ez arra, hogy a palesztinai életet minden vonatkozásában megismerjék, különösen az ország azon munkaterületeit, amelyek nagyrészt a zsidó energia, leleményesség és idealizmusnak az eredményei.

Palesztina a Kelet és Nyugat találkozási pontja, ott a rég eltűnt évszázadok életmódja szemben áll a mai kor haladás és tudomány szűlté életével. Mindezen jellemző sajátosságait az országnak fogja visszatükrözteni a Palesztina-pavillon.

Azok, akiket a művészet és iparművészet érdekel, láthatják majd a jeruzsálemi, hebroni és bethlehemi asszonyokat és férfiakat munkájuknál. Üvegfüvők fogják bámulatos művészetüknek próbáit bemutatni. Jemenita zsidók világhírűvé lett ezüst csecsebecéket fognak a látogatók szeméi előtt elkészíteni. Különös érdeklődésre tarthat számot a Bezalet-iskola készítményeinek kiállítása.

Érdekes oldalát a palesztinai életnek mutatják be azok a képek és rajzok, amelyek a Ruttenberg-társaság által tervezett elektromosműveket szemléltetik.

A zsidó kereskedőket erősen fogja érdekelni a kiállítás azon része, amely számot ad az ország ipari fejlődéséről a legutóbbi öt évben. Ez a fejlődés majdnem kizárólag zsidó vállalkozásnak érdeme. Látnatjuk majd a modern haifai műmalom készítette lisztet; az athliti társaság által termelt sötét; a palesztinai szilikát-művek gyártotta aszbeszt és mészkőteglákat.

A gépek ezen modern világából belejut a látogató abba a Palesztinába, amely a turisták kedvence. A szépművészetek osztályában Abel Pann, Hermann Struck és más kiváló művészek képei és rajzai élénk varázsolják az ország festői tájait. Palesztina történelmi és vallási emlékeit a modellek egész sora fogja bemutatni.

A palesztinai kormányának egy külön osztálya lesz a pavillonban, amely demonstrálni fogja, hogy milyen mértékben fejlődtek az elmúlt négy évben a vasutak, utak és a közlekedési viszonyok. Be fogja mutatni azt a munkát, amelyet rövid idő alatt a közoktatásügy, közegészségügy és a mezőgazdaság terén végeztek. Ez a kiállítás azoknak, akik Palesztinát hat év előtt látogatták meg, szinte mesészerűleg fog feltűnni.

Kiemelendő tagozata a kiállításnak az, amely a cionistaorganizáció és a zsidó gazdálkodás által elért eredményeket mutatja be. A zsidó látogatók, akik a kiállítás minden részét figyelemmel fogják kísélni, bizonyára élénk benyomásokat szereznek majd arról a hősi munkáról, amelyet pionírjaink Erec-Jiszraelben végeznek. Előttük fog állani az, amit eddig a cionista organizáció alkotott és látni fogják azon problémákat, amelyek előtt azok állanak, akik a jövő Erec Jiszraelt akarják fölépíteni.

Remélhető, hogy a Palesztina-pavillon a világ minden országából nagyszámu zsidót fog rábírnai az április hó 23-án megnyíló brit világiállítás meg látogatására.

? Pat és Patachon ?

Gőzerővel tárgyalják a magyar szanálási javaslatot

Tíz órás üléseket tart a nemzetgyűlés

(Budapest, április 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzetgyűlésen elfogadták azt az indítványt, hogy tízórás ülésekben tárgyalják a szanálási javaslatokat. Holnapól kezdve az ülések reggel tíz órakor kezdődnek és egy órai ebéd-időmegszakítással este kilencig tartanak. A szanálási törvényjavaslatokhoz Marschall Ferenc egységspárti képviselő szölt hozzá elsőnek. Részletesen foglalkozott Nagy Emil volt igazságügyminiszter tegnapi beszédével, aki azt kívánja, hogy a régi és új háztulajdonosokat ne vegyék egy megítélés alá. Az új háztulajdonosok rendszerint konjunkturális vagyonukból szereztek házaikat, mondotta Nagy Emil, amire Marschall a következőkben reflektált:

— A gondolat nem új, a kormány hajlandó is ezen a téren cselekedni. De a kérdés nem olyan egyszerű, amilyennek látszik. Sok olyan új háztulajdonos van ugyanis Magyarországon, akik a lecsatolt területeken lévő házaikat eladták és aztán

ott ujakat vásároltak. Ezeket nem lehet egy kalap alá venni a konjunkturális háztulajdonosokkal.

— Nagy Emilnek másik gondolata, hogy inflációval csináljunk termelési politikát. Ezzel szemben nekem az az álláspontom, hogy papírból lehet sárkányokat és kártyavarákat készíteni, de aranyat csinálni nem lehet.

Marschall kijelentésére nagy ellentmondások támadnak az ellenzéki padsorok között. A zaj elültével Marschall folytatta beszédét. Kijelentette, a Bethlen-kormányuk igen nagy érdeme, hogy a gazdasági harcban ki tudta vinni Magyarországot talpraállításra. Elismeri, hogy ennek fejében súlyos feltételeket kötöttek ki, mégis adtak kétszázötvenmillió aranykoronás kölcsönt husz esztendőre. A tárgyalagos bírálónak, fejtezte be Marschall a beszédét, el kell fogadnia a javaslatokat. A jövőtételnek a kölcsönrel való összekapcsolása nagy megnyugvást jelent, mert husz évig Magyarország meg van kímélve a megrázkódtatástól.

Föltalálták a Basedow-kór gyógyszerét

Egy huszonéves medikus szenzációs találmánya

(Berlin, április 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Berlin orvosi köreit egy rendkívül érdekes fölfedezés tartja izgalomban. Reuter Tibor fiatal medikus hosszas kísérletezés után

föltalálta a pajzsmirigy hormonjainak mesterséges előállítás módját.

Az orvostudomány ezzel tekintélyes lépést tett a belső kiválasztás eddig ugyszólván még alig ismert, titokzatos és komplikált világában. A fiatal tudós a Charité I. számú belgyógyászati klinikáján dolgozik, ahol teljes laboratóriumot bocsátottak rendelkezésére. Újságírók elől elzárkózik és csak közvetítő személyek útján kerültek ki egyes részletek a találmány lényegéről.

A belső kiválasztás rendszere ma még ugyszólván kizáróan elméleti alapokon nyugszik. Nem ismerjük még a hormonokat: a mirigyek titokzatos részzeit, noha éppen a hormonokból kell a gyógykezelésnek kiindulnia. Hogy a hormonok az ember életében milyen fontos szerepet játszanak, azt Steinach bécsi professzor kísérleteinél, valamint a cukorbetegségnek az inzulinvaló kezelésénél láttuk. A mirigyek kiválasztásánál előforduló szabálytalanságok különböző betegségeket okoznak. A pajzsmirigy irányítja a szervezet fejlődését. Ha a pajzsmirigy eltávolítjuk, akkor megszűnik az ember fejlődése.

A pajzsmirigy tökéletlen működése okozza a myxodemának nevezett betegséget,

melynek tünetei közé tartozik, hogy a test megdagad, a bőr meghasad és a szív működés ellassul. A beteg előbb teljesen közönyössé válik, végül meghülyül. E betegséget eddig a legprimitívebb eszközökkel kezelték. A beteg állati pajzsmirigykivonatokat szedett. Ezzel a kivonattal akarták a hiányzó pajzsmirigyet pótolni.

Rendkívül súlyos betegséget okoz az is, ha a pajzsmirigy a normálisnál intenzívebben működik. A beteg ekkor szívdobogásról, idegességről és izzadságról panaszkodik. Ezek a Basedow kór tünetei. Ezt a betegséget csak akkor lehet gyógyítani, ha

a pajzsmirigy által kiválasztott hormonokat sikerül fölfedezni.

Itt kezdődik Reuter Tibor szerepe. A fiatal medikus komplikált kísérletezés után előállította a „Tyrosin“-t, amely hatvanhárom százalékban jódot tartalmaz a többi között. Ha ez az új szer a pajzsmirigy hormonjának felel meg, akkor a myxodema kezelésénél sokkal kisebb adagolással ugyanazt az eredményt lehet elérni, mint a pajzsmirigykivonatokkal. A Tyrosin hatása meglepő volt. Eddig fiatal békákön végzett kísérletek útján megállapították, hogy egy-két gram pajzsmirigypor szükséges ahhoz, hogy a fiatal békák két hét alatt kifejlődjenek. A Tyrosinból ezzel szemben egy miligram elegendő ahhoz, hogy ugyanezt a hatást negyvenyolc óra alatt előidézzék. A Tyrosin hatása annyira

intenzív, hogy ötvezer hektoliter vízben feloldott egyetlen gram a fiatal békák fejlődését jelentékeny módon meggyorsítja.

A Tyrosin a myxodema teljes gyógyulását biztosítja.

A Basedow kór gyógyítása a betegség ellentétes természetű következtében ellentétes kezelési módot igényel. A pajzsmirigy túlságosan intenzív működését korlátozni kell és ezzel meg kell akadályozni azt a túlságosan erős anyagcserét, melyet a pajzsmirigy túlzott működése a szervezetben előidéz. Az erre vonatkozó kísérleteket Reuter Zondele tanárral együtt végezte. A két tudós véleménye szerint nem valószínű, hogy a belső szekrécióval bíró mirigyek kölcsönösen ellentétes működést fejtenek-e ki. Arra a következtetésre jutottak, hogy a szervezetben kell valaminek lennie, ami szabályozza a kiválasztási rendszer összmunkáját. Így figyelmessé lettek a sejtekben levő mérzre es káliumra. A kísérletek a föltevést igazolták: a méz gyöngíti a Tyrosin hatását. Bizonyos százaléku méz hozzáadása után a szervezet többé egyáltalán nem reagál rá és magasabb százaléku méz hozzáadása után teljesen ellenkező hatás mutatkozik; az anyagcsere csökken, a pajzsmirigy tevékenysége gyöngül. Tehát a Basedow-kór gyógyszerét ezzel megtalálták.

A calcium-tyrosin egy-két napon belül megszünteti a szabálytalanságokat.

A Tyrosinnak még egy gyakorlati hasznava van: ez a legjobb soványítószer.

Amerika világbékekonferenciát tervez

Washington, április 8. Popper szenátor határozati javaslatot nyújtott be, amelyben világbéke konferencia összehívását indítványozza. A javaslat értelmében a szenátus külön is ajánlja Coolidge elnöknek, hogy ügyeljen a konferenciának megfelelő időben való összehívására. Az új washingtoni konferencia hasonló lenne a házi konferenciához.

A héten kezdődik az angol-orosz konferencia

London, április 8. (Rador.) Az angol-orosz konferenciára kiküldött orosz delegáció e héten érkezik Londonba Rakovszky népbiztos vezetésével. A konferenciának, amelyen az angol delegációt maga Macdonald vezeti feladata lesz az angol-orosz viszony szabályozása politikai és gazdasági téren. Két albizottság fog működni, az egyik a politikai, amely felülvizsgálja az összes nemzetközi szerződéseket és egyezményeket, amelyekben Oroszország a napoleoni háborúk óta részt vett. A második bizottság a gazdasági, amely többek között az orosz adósságok ügyét fogja megtárgyalni.

? Pat és Patachon ?

A Központi Télkert-Bár áprilisi műsora szenzációs!!

A jó tárrával turára érkezett.



csak fogadja neki, ha meforintot. A hogyan. A multával a ta most Lembe be ezer dara egy forintot nyen meg f — De l a korosmárc — Hát feleli a kán pénzéd, de

A rabbi belső bajava Baron és St Baron prof ember volt, jóságát, am rabbit.

Amikor a törházat, fesszort: — Innei Baron werd stiller werde

Az antis egykori fürat viselő is volt zsidóval ült tett keresztén rabbi mesüme tubákos szele zsidó karikat rajzolva és a

— Lássamilyen lenézén is gunyónak, a másik a zsidó diszu

— Téve nem gunyké jelent, ha a az lesz belöl tedelen áll.

Felemelik

Bukarest elhatározta, prefektura sz

Nem mond

London, szavazattal 2 azt a javasla jóléti hivatal zetésére, hog Nem val lemondását v terelnök kije many nem s fog ezzel a

Még bi Athén, a taxas rojalis király vissza népszavazás

NE F

Ez történt...

A jó tanács. Egy galíciai kántor, ki ének-karával turára indult, péntek estefelé egy kis faluba érkezett. A falu korcsmárosa, akinél be akarta magát szombatra szállásolni, nem akarta befogadni. Azzal védekezett, hogy ő nagyon el van keseredve, mert a jövőhéten 1000 forint tartozást kell kifizetnie földesurának, különben végrehajtják és most még egy garasa sincs. Neki semmi kedve mulatni.



A kántor vigasztalja és kéri, csak fogadja be, ő szombat este olyan tanácsot ad neki, ha megfogadja, játszva megkeresesi az 1000 forintot. A korcsmáros így már beleegyezett valahogyan. A szombat egész vigan telt el. Ennek elmultával a korcsmáros türelmetlenül szorongatta a kántort a tanácsért. Végre a kántor kinyögi, hogy most Lembergben nagyon felment a sajt ára. Vigyen be ezer darab sajtot és minden darabon biztosan egy forintot nyerni fog. Így az ezer forintot könnyen meg fogja keresni.

— De honnan vegyek én ezer sajtot — kérdi a korcsmáros.

— Hát te egyszerűen becsaptál engem, — feleli a kántor. Azt mondatd nekem, hogy nincsen pénzed, de hogy sajtod nincsen, azt nem mondatd.

V. I. B. Ciocarlanu

A rabbi kívánsága. Egy vidéki rabbi súlyos felső bajával a pesti zsidó kórházban fektet, ahol Baron és Stiller világhírű professzorok kezeltek. Baron professzor, aki különben nagyon jószívű ember volt, mesterséges gorombasággal leplezte jóságát, amivel sokszor bosszantotta meg a beteg rabbit.

Amikor a rabbi felgyógyulva el akarta hagyni a kórházat, a következőképpen bucsuzott el a professzortól:

— Ihnen Herr Stiller wünsche ich, sie sollen Baron werden, und ihnen Herr Baron, sie sollen stiller werden.

V. I. B. Ciocarlanu

Az antiszemita mesümed. Berel Maizels, Krakó egykori főrabijja, aki egy időben parlamenti képviselő is volt, a parlamentben mindig egy kitért zsidóval ült szemben, aki antiszemitább volt született keresztény társainál. A tudós és szellemes rabbi mesümed szomszédja egy izben elővett egy tubákos szelencét, amelynek egyik fedelére egy zsidó karikatúra, másik fedelére egy disznó volt rajzolva és a rabbi felé mutatta:

— Lássa rabbi, — mondotta gunyosan — milyen lenézett a zsidó nép, még a tubákos szelencén is gunyolják. Az egyik fedelére zsidót rajzolnak, a másikra pedig disznót, ami azt jelenti, hogy a zsidó disznó.

— Téved szomszéd, — vág vissza a rabbi — nem gunyképen van ez így rajzolva, hanem azt jelenti, ha a zsidó a tulsó oldalra megy át, akkor az lesz belőle, ami ott a tubákos szelence másik fedelén áll.

D. Jenő, Beclan

Felemelik az egyetemi városok rendőrségi létszámát

Bukarest, április 8. (Rador.) A belügyminiszter elhatározta, hogy a cluj, jasi és cernautzi rendőrprefektúra személyzetét szaporítani fogja.

Nem mond le a leszavazott Macdonald-kormány

London, április 8. (Rador.) Az alsóház 221 szavazattal 212 ellenében elvetette a kormánynak azt a javaslatát, amely felhatalmazta volna a népjóléti hivatalokat a munkanélküliek lakbérének fizetésére, hogy ki ne lakoltathassák őket.

Nem valószínű, hogy a leszavazás a kormány lemondását vonná maga után. Macdonald miniszterelnök kijelentette az alsóházban, hogy a kormány nem szándékozik lemondani, de foglalkozni fog ezzel a kérdéssel.

Még bizonytalan a görög államforma

Athén, április 8. (Rador.) A lapok közlik Metaxas rojalista vezér nyilatkozatát. Szerinte György király visszatérése még akkor sem valószínű, ha a népszavazás a királyság mellett döntene.

Uj kémhálózatot lepleztek le Erdélyben

Bukaresti lapok szerint magyar kémeket tartóztatott le a brassói sziguranca

Bucuresti, április 8. Az *Uj Kelet* tudósítójától.) A fővárosi lapok egy Erdélyben leplezett kémszervezetről adnak hírt. A lapok szerint az elmúlt napokban a brassói sziguranca egy Magyarországra jávára kémkedő hálózatot leplezett le, amelynek az összes erdélyi városokban jól megszervezett különítményei voltak. A kémhálózat feje egy Zako Endre nevű fiatal aktiv tisztje a magyar hadseregnek, akit a brassói sziguranca már egy év óta kövözt.

Március huszonegyedikén a brassói állambiztonsági hivatal egyik detektívje észrevette a régen kövözött Zakót, aki éppen Aradra váltott vasúti jegyet a menetjegy-irodában. A detektív azonnal jelentést tett megfigyeléséről főnökének, aki elrendelte Zako letartóztatását.

A vallatás során Zakónál nagymennyiségű katonai brosurát és különböző érvényben lévő katonai rendeleteket találtak, amelyek eredetére nézve előadta, hogy azokat egy Adrian Homoroganu nevű bukaresti törzsörmeisteről kapta és Temesvárra

viszti, ahol egy főhadnagynak akarja átadni az iratokat.

A kihallgatás során Zako megnevezte a bűntársait is és elmondotta, hogy a megszerzett katonai iratokat kézzől-kézre Szegedig juttatták, ahol a magyar hadsereg kémosztályának adták át. Zako vallomásának alapján a nyomozás szálait Temesvárra is kiterjesztették, ahol letartóztatott egy Vica Anna nevű nőt és a 94. gyalogezred egyik őrmesterét, akiknek részük volt a kémkedésben.

Temesváron letartóztatott Hodi földbirtokost és Pudnicot, a nemzetközi expressz egyik vonatvezetőjét, akiről kiderült, hogy ők juttatták el Magyarországra Zako jeleltéseit. Azt a főhadnagyt, akiről Zako brassói vallatása során kompromittáló nyilatkozatot tett, a hatóságok egyelőre nem tartóztatott le, mert a bűnössége nem bizonyult valószínűnek. Az összes letartóztatottakat Bukarestbe szállították, ahol a hadbíróóság fog itélkezni felettük.

Olaszország a választások után

Mussolini több mint kétharmad többséget kapott. Az olasz-jugoszláv szerződésnek köszönhetik döntő győzelmüket a fascisták

(Róma, április 8. Az *Uj Kelet* tudósítójától.)

Röviden jelentette az *Uj Kelet*, hogy az olasz kamarai választások tegnap úgy Rómában, mint a vidéken nyugodtan lefolytak és a fascisták győzelmével végződtek. A választásokon a szavazók hatvan százaléka vett részt, ami Mussolini helyzetének jelentékeny megerősödését bizonyítja, mert 1919-ben a szavazati joggal bíró lakosoknak csak huszonegy százaléka, 1921-ben harminckettő százaléka szavazott. Magát a miniszterelnököt Milánóban választották meg, ahol a választási eredmények kihirdetése éjjeltájban kezdődött meg. A fascisták listája jelentékeny győzelmet aratott. Utána következnek az egyesült szociáldemokraták, majd a katolikus néppártiak, míg

a maximalisták és kommunisták nagyon csekély eredményt értek el.

A szocialista pártok között a jobboldaliak általában a választási eredmények élén.

Mussolini a fascista mandátumokon kívül az öt támogató katolikus néppártiakkal együtt kétharmadnál is nagyobb többséggel fog rendelkezni a kamarában, vagyis abban a helyzetben lesz, hogy minden belpolitikai tervét törvényhozási uton hajtsa végre. Erdekes, hogy egész Olaszország egyetlen nagy választási körzet volt, amely tizenöt kerületre oszlott és bármelyik pártlistát csak úgy fogadták el, ha legalább két kerületben behozott egy-egy jelöltet. Ez a korlátozás arra kényszerítette az Olaszországban lakó németeket és szlovéneket, hogy közös listával induljanak a választási küzdelemben, minthogy mind a két népcsoport csak egy-egy kerületben számíthatott képviselőre jutni. Az a párt, amelyre a legtöbb szavazatot esett, tehát a fascisták pártja a mandátumok kétharmad részét kapja, vagyis

Mussolininak háromszázötvenhat képviselője lesz.

Ennek egyetlen feltétele az, hogy ezekre a képviselőkre a leadott szavazatoknak legalább egynegyedrészre jusson. Mussolininak sikerült megfelelnie ezeknek a választási feltételeknek, habár az általa jelölt képviselőknél csak alig háromnegyedrészre tagja a fascista pártnak, vagy a vele szövetségelt veteránok pártjának. Az új kormány párt többi tagjai főleg a nemzeti liberálisok köréből valók. A fennmaradt százhetvenkilenc mandátum közül is sikerült Mussolininak több képviselőt behozni.

A régi kamarában nem a fascisták, hanem százhuszonkét taggal a szocialisták és százhat képviselővel a populárikusok a legnagyobb pártok. A baloldali demokrata frakciónak összesen hetvenhárom, a jobboldali demokratáknak körülbelül száz tagjuk volt, míg Mussolininak harminc és néhány képviselővel kellett megelégednie. Már ezek a számok is mutatják milyen sikert ért el Mussolini a választásokon és sejtetik, hogy győzelmének

milyen hatásai fognak mutatkozni a parlamentben.

A demokratikus jellegű listás szavazásnak a németek lettek az áldozatai, akik csak a listáikon vezető dr. Tinzl mandátumát voltak képesek biztosítani.

Mussolini győzelme azonban inkább külső látszatra imponáló, de belső értéke sokkal gyengébb. Mert akármilyen erőteljesen is lépett fel a fascizmus ellenfeleivel szemben, és mint máskor, úgy most is bármennyire érezte kiemelt hatalmát, a látszólagos egységnek két súlyos belső ellensége van. Egyik ellensége a fascista pártnak az, hogy tagjai kisebb külön csoportokat alkotnak, másik pedig, ezek a csoportok nemcsak a központi ötös tanáccsal, hanem

egymással is gyakran kerülnek ellentétbe.

Mindamellett ezek a körülmények nem sokat változtatnak azon a tényen, hogy Mussolininak máától szilárd parlamenti helyzete van és uralmonmaradásának biztosítása mellett megfelelő eszköze arra, hogy további céljait elérje. A miniszterelnök még ma is érezhető sikert aratott az olasz közvéleményben a Jugoszláviával megkötött szerződéssel és a pénzügyminiszternek Milánóban nemrég tett kijelentése azt mutatja, Mussolini pénzügyileg is megerősítette belpolitikai helyzetét.

Ipari termelési muzeum Erdély fővárosában

(Cluj-Kolozsvár, április 8. Az *Uj Kelet* tudósítójától.) Ipari és kereskedelmi körökben már régóta foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy Clujon ipari muzeumot létesítsenek, amelyben elhelyezkedést talál minden itt termelt ipari cikk egy-egy olyan példányra, amely igazolja Erdély és a kapcsolt részeknek az ipari termelésben való szerepét, az ipari fejlődést és azt, hogy ez az ipar megérdemli az ország figyelmét. Együttal alkalom lenne a kiállítás arra is, hogy közelebb hozza egymáshoz az ipari termelőket és a nagyfogyasztókat a kereskedőkkel.

A kiállítások és manapság a mintavásárok ezt a célt szolgálták, de hátrányuk, hogy költségesek és nem minden termelő vállalja a rizikót. Időhöz kötöttek, nem maradandók és nem minden kereskedőnek van alkalmuk, hogy éppen a kiállítás tartama alatt látogasson el a kiállítás székhelyére.

A cluj kereskedelmi és iparkamara ebből a célból ipari termelési muzeumot akar létesíteni a kamara székházában. Minthogy a város a kapcsolt részek földrajzi központja és vasuton is legkönnyebben megközelíthető, azért legalábbiasabb volna itt elhelyezni a muzeumot.

Az ipari muzeum állandó ipari kiállítás-jellegű lenne és kezdetben csak a kapcsolt részek ipari termelését ölelné fel. Országos jellegűt azért nem lehet adni neki, mert egyelőre nem áll megfelelő hely rendelkezésre, azonban ha a muzeum fejlődik, ki lehet bővíteni országos jellegűvé is. A szervezés költségeit a kamara viselné. Hozzávetőleges számítás szerint az első költségek százezer lejre rúgnának.

NE FÉLJEN!



Nem sir a gyermeke, ha Höfer-gyermekhintőporral és Höfer-gyermekkrémmel ápolja

áción!

LEGUJABB

Titulescu rendezni akarja az angol-román ellentétet

(Bucuresti-Bukarest, április 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Titulescu londoni követ csütörtökön utazik vissza állomáshelyére. Egyik feladata lesz sürgősen rendezni azt az ellentétet, amely Anglia és Románia között keletkezett és amelynek jelét a londoni tőzsdetanács elhatározta, hogy május 2-tól kezdve beszünteti a lej jegyzését. Az angolok elégedetlenségének oka az, hogy Románia megtagadta az 1913 évi külföldi kölcsöne szelvényeinek beváltását, mert e kölcsönkötvények, amelyek most Angliában vannak, német aláírók tulajdonát képezték és a békeszerződések szerint Románia nem köteles a volt ellenséges államok alattvalóinak tulajdonát képezett cimetek szelvényeit fizetni a függőben levő vitás kérdések végleges elintézése előtt.

Zita exkirályné intrikált az uralkodópár madridi utja ellen

(Bucuresti-Bukarest, április 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Romania” című lap azt írja, hogy az uralkodópár madridi utazása elmaradásának oka Zita exkirályné, aki rokonságban van a spanyol királyi családdal és ő inspirálta volna a spanyol udvart a királylátogatás lemondására. Zita intrikája a forrás szerint arra vezethető vissza, hogy a román uralkodópár Károly császár detrolizálása alkalmával és restaurációs puccsai idején a Habsburgok ellen foglalt állást.

Jóváhagyják a petróleumjárdék bérbeadását

Bukarest, április 8. A „Viitorul” jelenti, hogy a legközelebbi minisztertanács mégis jóváhagyja a román kőolajintóitók szindikátusának az állami petróleumjárdékok elárverezését tett ajánlatát, amely szerint az állam a társaságtól ötmillió dollárt kap egy éven belül. Ezen összegből az állam kifizeti adósságait a belföldi iparnak.

Franciaország szolidáris Romániával

Páris, április 8. A francia lapok számos cikkben méltatják a román uralkodópár franciaországi látogatását és rámutatnak Románia döntő szerepére a világháborúban, konstatálva, hogy Románia és Lengyelország a kelet-európai egyensúly talpkövei. Franciaország politikája teljesen szolidáris Romániával.

A vámtarifa módosítása

Bukarest, április 8. A kormány elhatározta, hogy a vámtarifa teljes módosítását most nem viszi keresztül, csupán egyes textil- és fémipari cikkek behozatali vámját fogja rendeletileg módosítani.

Ismét leszavazták az angol kormányt

Winston Churchill kritikája a hárompárt-szisztémáról

(London, április 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol alsóház kilenc szavazattöbbséggel újra elvetette a munkáskormány egyik törvényjavaslatát. Bár a szavazás nem jelenti a kormány bukását, a munkáskormány által beterjesztett törvényjavaslatok folytonos leszavazása furcsa parlamenti helyzetet teremt Angliában, amelynek jelenlegi kormánya alig tudja érvényesíteni akarátát.

Ezt a furcsa parlamenti helyzetet érdekesen világítja meg Churchill Winston volt konzervatív miniszter most megjelent cikke, amelynek főbb részleteit az alábbiakban adjuk:

Az angol kormányzati rendszer évszázados gyakorlat utján kétpárt-szisztémájává fejlődött ki. Mindaz a sok véleménykülönbség, különböző temperamentum, faj, osztály és érdek, amit a mi szabad nemzetünk magában egyesít, két nagy szervezetbe tömörül, amelyek közül bármelyiknek sikerült megszerezni a szavazók többségét, erős és megbízható kormányt tudott alakítani.

Bármelyik is jutott a két párt közül uralomra, olyan férfiakból rekrutálta kormányának tagjait, akik vagy a minisztériumok valamelyikében, vagy az ellenzéki pártkörökben sokszor egy egész generáción keresztül a nyilvánosság szemeláttára és politikai barátaik közvetlen ellenőrzése alatt éltek le életüket. A választók így jól ismerték mind a két pártot és mindig tudták, melyiktől mit várhat az ország. Mi pedig büszkén hirdettük, hogy a mi parlamenti rendszerünk sokkal jobb, mint a kül-

? Pat és Patachon ?

sítani. Ez a rendelet a kormány tagjainak Beszarábiából visszakerkezése után nyer kibocsátást.

Ismét kisért a passzív ellenállás a Ruhr-vidéken

Berlin, április 8. A Ruhrvidéki nagyiparosokkal kötött francia szerződésekről, amelyek április 15-én lejárnak, a „Berliner Tageblatt” kijelenti, hogy mértékadó ipari körök szerint a szerződések nem hosszabbíthatók meg. Ezzel szemben tartani lehet a Le Trocquer francia munkaügyi miniszter által kitaláltba helyezett újabb szankcióktól. Krupp von Bohlen látogatást tett Rómában a pápánál és megköszönte a Ruhrvidéki ellenállás áldozataiért tett szolgálatokat. A látogatás nagy meglepetést keltett a vatikánban.

Megszakadtak a román-orosz vegyesbizottság tárgyalásai is

Bukarest, április 8. A „Viitorul” jelentése szerint a román-orosz vegyesbizottság, amely a Dnyeszter-menti hajózás kérdésében tárgyalt, nem folytatta a tanácskozásait, illetőleg az orosz bizottság tagjai nem jelentek meg a tárgyalások folytatására kitűzött napon Tighinában.

földi államok parlamenti rendszerei közül bármelyik.

Ennek az idillikus önmagunkkal való megelégedésnek ideje azonban már lejárt. A kétpárt-szisztémájú parlamenti rendszernek vége, helyette most három parlamenti pártunk is van, amelyeknek szervezetei és érdekei éles ellentétben vannak egymással, egyik sincs abban a helyzetben, hogy a szavazatok többségét megszerezhesse. A parlament tagjaitól nemcsak a liberális vezetők, de mind a három pártnak a vezetői azt kérik, ha nem is istenítik a mai rendszert, ismerjék el legalább tartósságát. Én azonban nem tudok csatlakozni ehhez az állásponthoz. Ha igaz az, hogy a legjobb parlamenti rendszer a kétpárt-szisztéma, akkor az is igaz, hogy a legrosszabb a hárompárt-szisztéma. Ha már több pártunk van, mint kettő, akkor jobb volna, ha öt, vagy hat pártunk volna. Sokkal kényelmesebb, praktikusabb és becsületesebb volna. A hárompárt-szisztéma abszurdum, mert emellett a rendszer mellett egyetlen párt sem szerezhet parlamenti többséget, ami pedig súlyos akadályokat gördít a parlamenti munka elé.

Az egész mai helyzet egészségtelen, természetellenes és ellenkezik a brit szellemmel. A hárompárt-szisztéma uralma nem lesz tartós. Egészen bizonyos, hogy el fog tűnni. Mi kerül azonban a helyére? Ez a kérdés, amit az angol választóközönség van hivatva eldönteni. Vajjon a mai rendszert a kontinentális államok kormányzati módszere szerint több csoport kormányzati blokkja fogja-e követni? Vagy pedig a kétpárt-szisztéma újra vissza fog térni? Nem tudom azt mondani, hogy a megváltozott viszonyok között bármelyik is jobb volna, mint a jelenlegi hárompárt-szisztéma. Akármelyik is követné a mai rendszert, nem a népek a többségét reprezentálná, hanem a féltékeny

és rivális kisebbségek érdekszövetkezése volna. A nemzetnek pedig még idejekorán fel kell ébrednie és olyan képviselőt kell alkotnia, amely valóban reprezentálja érdekeit, hogy a politikai pártok nem urai, hanem szolgálói legyenek a választók sorsának.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

M. M. Oradeamare. Ha meséjét könnyebb, gyermekeknek való stílusban írni át, szívesen leközzöljük a Hetilapban.

R. Sándor, Valea lui Mihai. 1. Ez történetje sajnos nem vált be. Próbálkozzék mással. 2. A lapot, minthogy előfizetését rendezte, megszakitás nélkül tovább küldjük. 3. John D. Nussbaum héber verskötetét, ha beküldi, köszönettel vesszük és reméljük, hogy találni fogunk benne fordításra érdemes költeményeket. 4. Hasonlóképpen szívesen vesszük, ha rendszeresen tudósít minden ottani érdekes zsidó vagy más eseményről és ha beválik, rendszeres tudósítói igazolványt kap tőlünk.

Előfizető, H. B. Örökösödési vagy más hasonló ügyben önnök valamelyik amerikai közjegyző hivatalos bizonylatával kell igazolnia utazásának célját, ez esetben soronkívüli vizumot kap.

S. Márton dr., Oradeamare. Találmányok szabadalmaztatása iránti kérvényeket Ministerul de Industrie si Comert Oficial de Patente címre Bukarestbe kell küldeni.

Nachman Czig, Satumare. Március 27-iki számunkban választottunk levelezőlapjára s tudattuk, hogy egy előbbi levelére is választottunk, de a, azt megelőző levelét nem kaptuk meg. Ön mégis panaszkodik. Valószínűleg nem kísérte eléggé figyelemmel rovatunkat. Egyben kérjük, hogy a pontos címét olvashatóan közölje velünk, mert előfizetőink névsorában nem tudtuk megtalálni.

Bérlő, Reghinul-Sasesc. Az új törvény szerint községi pótadót sem lakbér, sem más címen nem lehet kiróni. A lakbérleti törvénynek azonban van egy szakasza, melyszerint az albérlőnek a lakás arányában fizetnie kell az egész házra kivetett adónak ráeső részét. Az öntől követelt husz százalék valószínűleg állami adó, melyet ön csak úgy köteles megfizetni, ha a kérdéses összeg valóban csak ötöd része az egész adónak. Forduljon ügyvédhez.

S. D. 1. A szerzett két új előfizetőért fogadjuk köszönetünket. 2. Sajnos, jelenleg nem ismerünk olyan volt magyarországi zsidó ügyvédet, aki Chicagóban él. Tessék talán Amerika bukaresti konzulátusánál németnyelvű, vagy angol levélben érdeklődni.

A
DIANA
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ
ERDÉLYBEN A
LEGMODERNEBB ÉS LEG-
HIGIENIKUSABB

Saját érdekében győződjön meg, hogy butorait mégis csak
Házassulandók figyelmébe
Fischer Albert és Társa
cégnél szerzheti be a legolcsóbban. Figyelni a címre!
Gyári lerakat Cluj, Calea Regele Ferdinand 61. sz. Telefon 5-79 Gyártelep: Gherla

Szőrmefestés és gyapjufestés

TAVASZI RUHÁKAT A LEGSZÉBBEN TISZTÍT
"KRISTÁLY" GŐZMOSÓGYÁR CLUJ
Telefon 500

Gyapju és gyapju-fonalfestés

?P

HIREK

...
 Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay Janos és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: dr. Marton Ernő.
 Az Új Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, évi 320 lei, egész évre 620 lei.

— **Törökországban is bezárják a kisebbségi iskolákat.** Konstantinápolyból jelentik: A török hatóságok elrendelték mindazoknak az idegen iskoláknak a bezárását, amelyek nem tartották be a vallási jelvényeknek a tantermből való eltávolítására vonatkozó rendelkezést.

— **Ausztriának már nincs szüksége a kölcsönre.** Bécsből jelentik: Zimmermann népszövetségi ellenőrző főbiztos jelentéséből kiténik, hogy míg decemberben 83.3 milliárd papirkoronát bocsátottak az osztrák kormány rendelkezésére a népszövetségi kölcsönből, addig januárban már semmit sem kellett a kölcsönből folyósítani, mert az adóbevételek fedezték a szükségleteket. A népszövetségi kölcsönből még 51 millió dollár áll Ausztria rendelkezésére.

— **Albán komitácik meggyilkolták Monastir kormányzóját.** Athénből jelentik: Egy monastiri távirat szerint öt nőnek öltözött komitációs benyomult Monastirba. A kocsis azonban, aki a komitácikat a városba hozta, jelentést tett a rendőrségen. Azonnal rendőrök vonultak ki és körülzárták a házat, amelybe a komitácik menekültek, egy szakasz katona pedig lezárta az egész városnegyedet. A helység kormányzója a komitácikat megadásra szólította föl. A komitácik ebbe látszólag beleegyeztek és arra kérték a kormányzót, hogy fogadja őket. A komitácik megölték a kormányzót és segédcséjét, majd a banditák és a katonaság között tüzharca került a sor, amely több óráig tartott. Végül kézigranátokkal tűzbe borították az épületet. Három komitációs meghalt, kettőt elgúnyoltak. Monastirban kihirdették a statáriumot. Szerepéről azon a nézetben vannak, hogy Albánia és a bolgár komitácik között meg-egyezés történt.

— **Egy közismert erdélyi zsidó halálára.** Az erdélyi zsidóság körében a legjobb hangzású nevek közé tartozott Mihály Mór marosludasi terménykereskedő neve. „Móric bácsi”, ahogy a 73 éves öreg urat ismerték, népszerűen 55 évvel ezelőtt alapította a Mezőség legnagyobb gabonacéget. Sokáig lelkes vezére volt minden zsidó mozgalomnak s a marosludasi hitközség templomát, melynek évtizedeken át volt elnöke, az ő kezdeményezésére és áldozatkész támogatásával emelték. Az elmúlt héten azonban a halál megállította munkás tevékenységét. Szívroghásban meghalt. Nagy részvét mellett temették el. Fiai: Mihály Károly marosvásárhelyi és Mihály József marosludasi terménykereskedők folytatják apjuk áldásos munkáját, akik a céget az örökhatárig puritán szellemében vezetik tovább.

— **A láthatatlan erősugár, mely mindent elpusztít.** Londonból jelentik: Érdekes cikk jelent meg a „Star” című lapban a légi támadásokat elhárító találmányról. Az új és korszakalkotó találmánynak lényege egy láthatatlan erősugár, amely elektromos energiával nagy távolságban levő tárgyakat is lángborít és elolvaszt.

— **Mibe kerül a numerusz klauzusz Magyarországnak?** Budapestről jelentik: Drózy Győző legutóbbi nemzetgyűlési beszédében részletesen foglalkozott a numerusz klauzusz kérdésével. A miniszter ur — mondta Drózy — beszédében azt mondta, hogy elvileg nem helyesli a numerusz klauzuzt. Kérem tehát a kunszeminiszter urat arra, hogy Haller Istvánnak ezt a kultúraellenes, botrányos törvényét törölje a magyar törvénykönyvből. Több mint ezer zsidó diák tanult külföldön. Ha azt számítjuk, hogy ezek a diákok fejenként legalább 20 millió magyar koronát költenek külföldön évente, akkor azt láthatjuk, hogy Magyarországnak huszmilliárd magyar koronájába kerül legalább a numerusz klauzusz évente. A numerusz klauzusz tehát nem más, mint hivatalos koronakicsempészs.

— **A nyári vasuti menetrend.** A CFR igazgatósága a kereskedelmi és ipar érdekei figyelembe vételével akarja a nyári vasuti menetrendet beosztani. E cél elérésére többek között a cluj-i kereskedelem és iparkamarától is javaslatot kér. A kamara mostanában közölte javaslatait a CFR igazgatóságával. Első kifogása, hogy az oradeamare-cluj-bukaresti gyorsvonat expressz vonattá minősítették át olyan magas tarifák mellett, amelyet közvetve át fognak hárulni az árucikkre is, mert a kereskedők és iparosok üzemi és üzleti terheit is a fogyasztó közönségnek kell viselni. A kamara követeli a régi gyorsvonatok újból való visszaállítását, annál is inkább, mert a két vonal között nincs technikai különbség és a gyorsvonat jobban is megfelel a vasut pénzügyi politikájának. Másik kívánsága a kamarának, hogy Dejről a reggeli órákban olyan vonat indítsák, amely legkésőbb délelőtt kilenc órakor Clujon legyen és ugyanazon nap délután négy-öt órakor induljon vissza. Ez azért fontos, mert Déj és vidéke termelői ezzel a vonattal hozták be a ruhiat Clujra és értékesítés után még aznap visszautazhatnak. Ez a kívánság különben megegyezik a zalaui érdekltség kívánságával is, akik szintén ugyanezen okból kívánják a kora reggeli vonat beállítását. A szilágysomlyóiak ilyen módon csatlakozást nyernének a zalau-cluj vonathoz. A kamara követeli, hogy léptessék ismét életbe a „feltételes megállóhely”, eket. Ez az ipari és gyári vállalatokra igen fontos, viszont a vasutra nézve semmiféle megterhelést nem jelent. Általánosságban pedig azt kívánja, hogy a kiállított szerelvények olyan állapotban legyenek, hogy a bennük való utazás a közegészségre ne legyen ártalmas.

— **Amikor a völegény nem kap kölcsönt.** Bécsből jelentik: A polgári törvényszéknek ezuttal első ízben volt módjában dönteni a kérdés fölött, vajjon a menyasszony tartozik-e völegénye kívánságára magát orvosi vizsgálatnak alávetnie. Az eset előzményei a következők: E. György kereskedő B. Zsófia volt menyasszonya ellen a polgári bíróságnál keresetet adott be és követelte, hogy többmillió koronát képviselő eljegyzési ajándékait adja vissza, azonfelül fizesse meg a közel negyvmillió koronát kitevő összeget, amibe az eljegyzési költségei kerültek. A panaszos azzal indokolta keresetét, hogy az eljegyzés meghiúsulását a menyasszony okozta. A férfi ugyanis, tekintettel a különböző híresztelésekre, azt követelte menyasszonyától, hogy vesse magát alá orvosi vizsgálatnak. A menyasszony hajlandónak is nyilatkozott erre, azonban a vizsgálatot hétről-hétre halogatta. Ezért bontotta fel az eljegyzést és jogosnak hiszi az ajándékok visszakövetelését. Emléktül azonban hajlandó nála hagyni azt a szörmebundát, amelyet neki ajándékozott. A volt menyasszony védője ezzel szemben kijelentette, hogy a férfi nem azért bontotta fel az eljegyzést, mert menyasszonya nem volt hajlandó magát orvosi vizsgálatnak alávetnie, hanem mert E. György kétszázmillió koronát kért kölcsön leendő apósától, amit ez vonakodott megadni. Ez háborította fel annyira, hogy hamis gyanúsításokkal lépjen fel menyasszonya ellen. A bíróság a keresetet azzal az indoklással utasította el, hogy a menyasszonynak nem kötelessége magát ilyen kinos vizsgálat alá vetnie. A bíróság a tárgyalás folyamán azt a meggyőződést szerezte, hogy az eljegyzés felbontása valóban azért történt mert a panaszos nem kapta meg a kívánt hitelt a leány apjától.

Dr. Püsst Oszkár
ZSIDÓ TÖRTÉNET ZSIDÓ KULTURA I.
 Megrendelhető: Tarbut Cluj, C. R. Ferdinand 48.

— **Lángot fogott a ruhája.** Tegnap délután a közeli Meződomb községben halálos kimeneteli szerencsétlenség történt. A hét éves Varikán Kamilla a tűz körül játszadozott, mikor egy szikra kipattanva ruháját lángba borította. A szerencsétlen kisleány a fájdalomtól és az ijedségtől az udvarra rohant, ahol az erős szélről a ruhája még jobban kezdett égni. A sikoltozásra előrohant szomszédok nem segíthettek Varikán Kamillán, mert az fájdalomában a szántóföldek felé kezdett szaladni az utat messzire megvilágította égő ruhájával. Néhány pernyi szaladás után a szerencsétlen kisleány a fájdalomtól eszméletlenül esett össze. Az emberek eloltták a lobogó ruhákat és a súlyos égési sebeket szenvedett leányt kocsira tették, hogy behozzák Kolozsvárra, de erre már nem kerülhetett a sor, mert a szerencsétlen gyerek utközben meghalt.

— **Kizárják a német állami opera sztrájkoló kóristáit.** Berlinből jelentik: A lapok értesülése szerint az állami opera sztrájkoló ének-és balettkarát kizárják és helyükbe új tagokat szerződtenek.

— **Beteg a belga király.** Brüsszelből jelentik: Albert belga király spanyolnáthában megbetegedett. A király valószínűleg hosszabb ideig kénytelen lesz az ágyat őrizni.

— **Szénégető munkások tragédiája a havasi erdőben.** Vasárnap este megrendítő munkás-szerencsétlenség játszódott le a közeli Hídegzsamos községben. Az erdőben szénégető munkások dolgoztak. Az égetésre szánt anyagot meggyújtva, kiállították az öröket, hogy az égetésre felügyeljenek, míg a többi munkások tüzet rakva vacsorához láttak. Rövid idő múlva a hideg szeles időt zuhogó eső váltotta fel és a munkások kénytelenek voltak menedék után nézni. A közelben egy kiálló szikla, ami barlangszertű tereget képzett, látszólag legjobb menedéknek ígérkezett és a munkások egy része a zuhogó eső elől ide menekült. Az óriási esőzéstől a sziklás talaj teleszivódott vízzel és a víz megláztotta a sziklatömböt, amely a gyanútlanul alvó munkásokra zuhant. A szerencsétlen munkások kiáltásaira a többi munkásemberek is előkerültek és hozzákezdtek a mentési munkálatokhoz. Hosszas munka után végre sikerült a sziklatömböt eltakarítani és a sebesülteket a szabad levegőre kivitni. A lezuhanó szikla az ötven éves Marinka Kovutzot és ennek tíz éves fiát teljesen összelapította és három másik munkást pedig súlyosan megsebesített. A sebesült munkásokat azonnal orvosi kezelés alá vették és valószínűleg sikerül megmenteni őket. A szerencsétlenség után azonnal megindították a vizsgálatot, hogy terhel-e valakit felelősség a szerencsétlenséget.

— **Dienes László előadása.** Dienes László, akinek érdekes filozófiai írásai közkeletűségnek és általános érdeklődésnek örvendnek, a közönségnek engedve április 14-én este fél 9 órakor a Sfatu Negustoresc nagytermében előadást tart. A kiváló és jóságos szemlélődő „Korunk világnézeti krízise” kérdésével foglalkozik és tekintve, hogy kellemes csevegő is, ezt a nehéz és problematikus kérdést mindenki számára érthetően magyarázza meg. Az előadáson csak meghívottak jelenhetnek meg, a belépésre jogosító meghívók az előadónál (Strada Jorga 5., az újságírószervezet irodája) vehetők át.

— **Capablanca vezet az amerikai sakkversenyben.** Newyorkból jelentik: A tizenötödik fordulónál a sakk nemzetközi világbajnoksága a következőképpen áll: Capablanca kilenc és fél, Lasker és Aljechin nyolc és fél, Réti Richárd nyolc, Marsall és Bogoljubov hét, Tartakover hat és fél, Maróczy Géza hat, Lasker Ede négy, Janovszky és Yates három és fél pont.

— **Ásatások Absalom sírjánál.** Jeruzsálemből jelentik: A zsidó palesztinai kutató társaság az Absalom sírja körüli ásatásokról a következőket jelentik: Az ásatásoknál több érmet találtak, amelyek részben a második templom idejéből származnak. Vannak olyanok, amelyek a római és arab uralom idejéből valók. A cserépmaradványok leginkább perzsa és a makkabeusok előtti időből maradtak ránk. A sír közelében újabb keletű sírokra bukkantak, amelyekről azt hiszik, hogy mindössze kétszáz évesek. Találtak egy bronzból való olajlámpát is különböző díszítésekkel, amelynek korát azonban még nem tudták megállapítani. Az ásatások iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Tíz méteres masszából lezuhant autó.** Berlinből jelentik: A rubrmenti Freinichl mellett egy automobil lezuhant a tíz méter magas viaduktról. A gépkocsis motorja felrobbant és utasait megszenesedve huzták ki a romok alól.

— **Meghalt Ratiu Dominicé.** tragikus körülmények között halt meg a cluj-i társadalom egyik rokonszenves tagja, Ratiu Dominicé, a Creditul Industrial erdélyi igazgatójának felesége. Az uriaszony a napokban Lugosra utazott főhadnagy fia sírjának meg látogatására, ahonnan lelkében megrendülve távozott. Vonatra ült és Marosillyén rosszul lett. Vajdahunyadon le kellett szállítani a kórházba, ahol néhány óra alatt meghalt. A szomorú hír Kolozsváron, ahol a nemes gondolkodású urinő közbecsülésnek örvendett, nagy megdöbbenést és részvétet keltett.

* **Macosz,** prima minőség ort. rabbi felügyelete alatt 18 lejért 5 kg.-os csomagokban postán kapható. Vállalkozóknak magas rabatt. Távirati rendelés: Gyárvárosi ort. izr. hitközség Timisoara.

ÜZENETEK

...
 a meséjét könnyebb, írni át, szívesen le-

...
 1. Ez történetje...
 2. A...
 rendezte, megszakítás...
 John D. Nussbaum...
 köszönettel vesszük...
 munk benne fordításra...
 hasonlóképpen szívesen...
 dósít minden ottani...
 nényről és ha bevállik...
 sap tőlünk.

...
 dési vagy más hasonló...
 erikai közgyűjzítő hiva...
 lnia utazásának célját...
 kap.

...
 are. Találmányok sza...
 nyeket Ministerul de...
 te Patente címre Bu-

...
 are. Március 27-iki...
 lezőlapjára s tudattuk...
 választunk, de a...
 ptuk meg. Ön meg...
 em kísérte eléggé fis...
 en kérjük, hogy a...
 olje velünk, mert el...
 tuk megtalálni.

...
 Az új törvény szerin...
 sem más címen nem...
 vénynek azonban van...
 az albérlónek a lakás...
 egész házra kivetett...
 követelt husz száza...
 melyet ön csak ugy...
 éves összeg valóban...
 Forduljon ügyvédhez.

...
 új előfizetőért fogadja...
 enleg nem ismerünk...
 zsidó ügyvédet, aki...
 Amerika bukaresti...
 vagy angol levélben

NA
DFÜRDŐ
 EN A
 B ÉS LEG-
 SABB

Saját érdekében
 győződjön meg,
 hogy butorait mégis
 csak
Fischer Albert
 és Társa
 cégnél szerezheti be
 a legolcsóbban.
 Figyelni a címre!
 ele Ferdinand 61. sz.
 Gyártelep: Gherla

és gyapju-
 balfestés

?PatésPatachon?

?PatésPatachon?

87
 422
 595

KÖZGAZDASÁG

A budapesti mintavásár. A budapesti kereskedelmi és iparkamara az ez évi XV. árumintavásárát május hó 31-től június hó 10-ig terjedő időben rendezi. Az árumintavásár látogatói az alábbi kedvezményekben részesülnek: 1. Ötven százalékos vizumkedvezmény a vásárra utazó külföldi látogatók részére. 2. A vásárra utazó látogatók 1924. évi május hó 28-tól június hó 8-ig bezárólag terjedő időben beutazási vizum nélkül is átléphetik a határt. Ezt a vizumot a vásár területén működő ideiglenes minisztériumi kirendeltség utólagosan fogja ezeknek utleveleire rávezetni. 3. Az árumintavásárra utazó külföldi látogatók a f. évi május hó 30-a és a június hó 10-e közti időben a m. kir. államasutak és a kezelésükben lévő helyiérdekű vasutak vonalán úgy a gyors-, mint a személyvonatokon a használt kocsiosztálynak megfelelően váltott fél menetjeggyel utazhatnak. Ezen menetdíjkedvezmény a budapesti kereskedelmi és iparkamara által kiállítandó „Vásárigazolvány” alapján lesz érvényesíthető.

Csödbe ment a Balkán Bank. Zágrából jelentik: A Balkán Bank részvénytársaság beszüntette fizetéseit. A vállalat ellen indított kényszereljárás eddig nem vezetett eredményre, minthogy a hitelezők a felajánlott 30 százalékos kvótát vonakodtak elfogadni.

Mezőgazdasági munkabérek Magyarországon. Budapestről jelentik: Az ország több vidékén megkezdődött az aratási szerződés megkötése. A beérkezett jelentések szerint a munkabérekben lényeges eltolódás van a multakhoz képest a munkások kárára. Évtizedeken keresztül ugyanis az aratási munkásokat kilencedéért, tizedéért vállalták a részesek s ugyanakkor minimális keresményként biztosították is kikötötték az aratómunkások. Mostani szerződés az aratóknak csak a termény egy tizenegyedrészét juttatják, a

legritkább esetben van biztosíték, de akkor sem vonatkozik az összeresemény biztosítására, hanem csak arra, hogy katasztrális holdanként legalább hatvan kilogramm aratórészt jut. A mezőgazdasági munkálatoknál a mostani napszámok háromezer és ötezer korona között ingadoznak. A mezőgazdasági munkások helyzetét rontja még az is, hogy az eddigi harmados kukoricaföld helyett ötödéért művelik a kukoricaföldet.

A mai valutapiac

A mai piacon nagy lanyhaság mutatkozott. A francia frank tartja magát, ugyszintén a lej. Az árak a következők: osztrák korona 365-367, magyar korona 405-410, cseh korona 570-575, svájci frank 33-60-33-70, francia frank 11-00-11-20, dollár 192-193, font sterling 832-836, olasz lira 8-50-8-55, dinár 2-30-2-35.

Valutapiac április 8-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1095, Berlin — London 827, Newyork 192, Róma 838, Zürich 33-30, Bécs 27-25, Prága 568, Budapest 25, Varsó 18.

Bukarest. Valuták: Napoleon 730, márka — leva 125, török lira 100, font sterling 818, francia frank 1090, svájci frank 33-25, olasz lira 825 drachma 340, dinár 232, dollár 191, lengyel marka 20, osztr. korona 27, magyar korona 24, cseh korona 550.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 122-5-122-5, Amsterdam 213-5-213-5, Newyork 572-5-572, London 2478-5-2479, Páris 33-17-5-33-30, Milano 2535-2535, Prága 1710-1710, Budapest 80-80, Belgrád 708-75-710, Bukarest 297-5-297-5, Varsó —, Bécs 80⁵/_s-80⁵/_s.

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése. Megírtuk, hogy a cluj-i kereskedelmi és iparkamara április 13-án tartja meg rendes évi közgyűlését. Azóta megállapították a közgyűlés tárgysorozatát is. Ezek között első helyen szerepel az elnöki jelentés, majd az ügyforgalmi jelentés,

az 1923 költségvetési év zárszámadása, a számvizsgáló bizottság megválasztása és indítványok. A kamara állást foglal a megtámadott közjegyzők intézménye mellett, állást foglalt a vámtarifa módosítása ügyében, javaslatot tesz a kézműipar érdekében és pedig abban a szellemben, amelyről laképünk legutóbbi számában írtunk. Javaslatot tesz a vábbképző gyakorlati tanfolyamok szervezése, inasothonok létesítése, kamarai kirendeltségek megszervezése tekintetében. Megválasztják a fegyelmi bizottságot és szóvá teszik a kamarai tisztviselők lakásépítési akcióját.

Oradea-Mare-Nagyváradon tartják a legközelebbi kamarai kongresszust. Az 1922. év szeptember havában Constanzában tartott kamarai kongresszus határozata alapján a legközelebbi kamarai kongresszus helyéül Timisoara tűzött ki ez év szeptember havára, azonban arra való tekintettel, hogy a temesvári kamara székháza erre az időre nem készül el, a kamara a kongresszust lemondta és a kamara javaslatára a kongresszus Nagyváradra tűzött ki. A kamarai bizottság, melynek feladata a kongresszus pontos idejét és tárgysorozatát megállapítani, április hó folyamán ül össze Bucurestiben. A bizottság tagjai a nagyváradi kamara, a bucarestii kamara és a constanzai kamarák elnökei és titkárai.

Bécsi marhavásár. (A Saborsky és Fiai cég távirati jelentése.) Fölhajtás 2673 darab volt, közöttük 836 romániai áru. Az árak 500-1000 osztrák koronáig emelkedtek.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgőncim: Saborskysöhne
 Wien — Élőállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Huskúldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthalle.

SPORT

Nagyvárad—Nemzeti válogatott 1:1 (0:0). Hétfőn délután tartották meg a nagyváradi válogatott és a nemzeti válogatott közötti triálmérkőzést. A két csapat felállítása. **Országos válogatott:** Lázár, Molnár Attila, Kozovits, Fenyvesi, Österling, Golub, Guga, Wetzler, Bonciucut, Nuridsán, Szilágyi. **Nagyváradi válogatott:** Ströck, Bartha, Kalja, Mónus, Kinigli, Kovács, Zsiga, Ströck II., Rónai, Répássy, Csomag. A mérkőzés a nemzeti csapat fölényében zajlott le, igaz ugyan, hogy a váradi csapatból hiányzott Drescher és Breda. A mérkőzés legjobb emberei a Molnár és Kozovits becpár volt, akik sziklaszilárdan vertek vissza minden támadást. A váradiak gólját 11-esből lőtte Rónai, a nemzetiek gólját Wetzler fejelte. Szika jól bíraskodott.

Wien. Wienna.—Rapid 5:1 (2:1). A Vienna ezzel a győzelmével a bajnokság élére került.

Prága—Berlin 4:0. A csehek könnyen nyerték a mérkőzést.

Convocare

Domnii actionarii ai Societatii Anonime Industria Alcoolului sa invita prin aceasta la o adunare extraordinare, care va avea loc in cancelaria avocatului a Dnui Dr. Maximilian Klein in Cluj la 20. Aprilie 1924 oara 4 p. m. cu urmatoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunarii. 2. Hotarare cu privire la vinderea unor parti de avere din activul societatii. 3. Eventuale propuneri.

La cas daca aceasta adunare nu ar fi capabila de concluze sa convoaca prin aceasta o a 2-a adunare generala care sa va tinea tot in locul amintit in 29. Aprilie 1924 la 4 oare p. m. cu aceiasi ordine de zi.

Cluj, la 2. Aprilie 1924.

Conziliul de administratie.

? Pat és Patachon?

Írógépek

és kellékek állandóan nagy választékban. Javításokat legolcsóbban vállalok.
 1870 Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyi-tér) 40. sz. Telefon 493.
Finkler Antal



A konkurencia riadója!

A nagyközönség segítségére
 óhajtt lenni a

LUCA P.
 NICULESCU
 ÁRUHÁZ

CLUJ, CALEA REGELE
 FERDINAND 7.

azzal, hogy az összes árukat
 április hó 1-től

10%

rabattal árusítja

Aki május hóig vásárol, élvezi ezen
 rabattot

butort, zongorát

akar venni, ne Marosvásárhelyre és teki nts
 sajátja az utat meg a
SZÉKELY ÉS RÉTI
 ERDELYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermei
 sztalosok furniészükségeit legolcsóbban itt szerezhetik be



Hamburg—Amerika Linie

UNITED AMERIKAN LINES

Hamburgból—Kanadáig

közvetlen, rendes hajójáratok modern
 gyorshajóinkkal.

Hamburgból—Newyorkig

„Deutschland“, „Albert Ballin“, „Reliance“ és „Resolute“ új gyorshajóink hetenkint kétszer indulnak

Rendes összeköttetés:

Délamerika, Cuba—Mexikóval

Minden osztályon elsőrendű ellátás. 2, 4 és 6 ágyas kabinok a III-ik osztályon. Társalgási termek minden osztályon. Utlevélügyekben, valamint az összes utazási lehetőségekről felvilágosítást mindenkor készséggel és ingyen ad a romániai vezérképvislet

Lazar H. Lazarovitz

Oradea-Mare, Piața Mihai Viteazul 5.
 Bucuresti, Calea Griviței 183.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Szerda: Sába királynője.
Péntek: Parasztbecsület. Ballet (Intermezzo, Jafta gyöngye)
Vasárnap: Bajazzo, Ballet.
Hétfő: Hegyek alján.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szerda: Sultana. Operette újdonság 10-edszer. Bérlet-szűnőben.
Csütörtök: Denevér. Operette repriz új szereposztással. Premierbérlet 52.
Péntek: Tartuffe. Janovics Jenő színészi működésének 30-ik évfordulója. Bérlet-szűnőben, felemelt helyarárral.
Szombat d. u. fél 3 órákor: Zsidónő. Operaelőadás mérsékelt helyarárral.
Szombat este fél 8 órákor: Részletek „Hamlet“-ből. „Bánk bán“ III. felvonása. „Faust“ első színe. Janovics Jenő színészi működésének 30-dik évfordulója. Felemelt helyarárral.
Vasárnap d. u. 3 órákor: Boccaccio. Mérsékelt árakkal.
Vasárnap este 8 órákor: Hazudik a muzikászó. Operette újdonság 13-szor. Új szereposztással. Napibérlet 112. A.

A falusi kislány Pesten. A falusi élet tiszta legegője, őszinte és derült mosolya árasztja el ezt a filmet, amelyet a Select mozgó e heti műsorára tűzött. Az egyre izmosodó magyar filmgyártásnak egyik legpompásabb alkotása, amelyet Deésy Alfréd avatott keze exportképessé varázsolt. Kedves falusi tájak plenérje váltakozik a fővárosi szalonok előkelő interieurjével és ez a kontraszt teszi nagyon bájosá és nagyon közvetlenné Deésy Zoltán legújabb filmatrakcióját. A főszerepben Hollay Kamilla hódít szépségével és tehetségével, a naiv vidéki kislányt játsza, aki a nagy város forgatagában csaknem észrevétlenül, mintha álom volna, grófnővé lesz. A férfi főszerepben Tanay Frigyes, a budapesti Vigszínház kiváló művésze excellált, az ő játékaról elég annyit mondanunk, hogy a felvevőgép előtt éppen úgy megállja helyét, mint a színpadon. A körülöttük csoportosuló kisebb szerepeket csupa elsőrendű és izzig-vérig művészember játsza, az ő harmónikus együttműködésük a rendezővel eredményezi azt az osztatlan sikert, ami a filmet tegnapi bemutatóján kísérte.

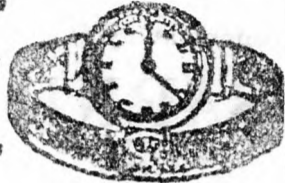
A sátán helytartója. II. rész. (Pokol a földön.) Az Uránia-mozgó mult héten mutatta be Harry Piel legújabb mesterfilmjét, amelynek sikeréről már beszámoltunk. A film második része, amelynek Pokol a földön a címe, nem maradt semmiben az első rész mögött, sőt bravurokban és a technika fejlettségének teljesfokú kiaknázásában talán még felül is mulja. Harry Piel olyan mutatóványokat végez ebben a részben, amelyel mindenkit a kinematográfia legnagyobb ellenségeit is bámulatba ejti. Valószínű, hogy a közönség nemcsak ezt a filmet fogja sűrű sorokban felkeresni, hanem minden olyan filmet, amelyet Harry Piel szenzációs neve márkáz.

Select-Mozgó: Magyar film, magyar szereplőkkel! *A falusi kislány Pesten.* Pompás életkép 5 nagy felvonásban. Filmre alkalmazta Désy Alfréd. Főszerepekben Hollay Kamilla, Tanay Frigyes, Horváth Zoltán stb. A mágnások közeledése a demokráciához. Minden figyelemre méltó film!

Uránia-Mozgó: Még egy film Harry Piellel! *Pokol a földön.* Szenzációs amerikai történet hat felvonásban. Főszerepben *Harry Piel*, mindenki kedvence. Minden pillanat egy-egy döbbenetes meglepetés. Film, mely Kolozsvárt egy csapásra meghódította.

Apolló-Mozgó: *Sámson és az atléták tolvaj-nője.* Szenzációs akrobata dráma 5 nagy felvonásban. Főszerepben Luciano Albertini. Hatalmas és végesvégig érdekfeszítő film. A műsor keretében egy pompás Fatty-vígjáték.

Figyelem a nagy vashíd sarkáral
A címre vigyjen



Aranyat, platinát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltak. Legelőszőbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, dísztárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

A tavaszi divat legszebb anyagai nagy választékban megérkeztek



Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piața Unirii No. 12. Telefonszám 9-61

Első Erdélyreszi Ékszerárnyag

Cluj, Calea Regale Ferdinand 13. sz. sz. n.
Telefon interurban 2-13 * Szigetny: Jovane, Cluj

Ékszerárnyaggyártás, nagykereskedés

Félgözei arany és fémek * Arany, ezüst és platinabováltók

Kientze és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst tárgyakban nagy lerakat.

Csak vizontelárusítottoknál!

Hirdetmény

A soborsini izr. hitközségnél megüresedett előimádkozó-metszői állásra pályázatot hirdetünk. Kik a fenti állást elnyerni óhajtják, küldjék be kérvényeiket a fenti hitközséghez. Utiköltség csak meghívottak térítetik meg. *Az elnökség.*

„SIRPINOL“

Legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugymint: Tüdő- és hörgőhurut, köhögés, számkököhögés és tuberkulózis ellen. Mindenki kérje háziorvosát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-tára Reghinul-Sásesc

Carlsbadból közvetlen importált

Engross Endetall

Porcellánedények

u. m. étkező-, teás-, kávékészletek, éttermi-, kávéházi- és háztartási felszerelések. Mindenféle csiszolt üvegáruk, táblaüveg, demjoh, gyógyszerüveg legelőnyösebben bezereshetők

Ausländer Lajosnál Cluj

Piața Mihai Viteazul (volt Széchenyi-tér) 39.

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növényzsirt, mert ez tisztia, egészséges és kiadós!

כשר של פסח és פסח ארו

Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigoruan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselei: **HIENZ VILMOS Cluj**

ANTON ROSENZWEIG

LIBRARIE / BUCHHANDLUNG

CLUJ, P. MIHAI VITEAZUL 37-38 (v. Széchenyi-tér). Alapított 1890 (saját ház)

ספרים האנדרלונג

DETAIL / ANGRÓ

Mindennemű héber ima- és tankönyvek, valamint mindenféle rituális cikkek nagykereskedése, ugyszintén gyapju és selyem nagy és gyermektaleszek gyári lerakata. — Hitoktatók, rabbik és vizonteladókknak nagy árkedvezmény mellett azonnal pontosan postán szállit. Meg nem felelő árúért a pénzt visszaküldöm.

A legszebb zsidó regény!

Nagy kedvezmény az Uj Kelet előfizetőinek

Ezen a héten jelenik meg a „Kadima“ nyomda és kiadóvállalat kiadásában a legnagyobb dán zsidó regényíró, MEIR AARON GOLDSCHMIDT háromkötetes hatalmas regénye, az:

„Egy zsidósors“

a regényt GISZKALAY JÁNOS fordította. A három kötetből álló regény bolti ára gyönyörű kiállításban 200 (kétszáz) lej, amatőrpéldányok finom famentes papíron a három kötet 300 lej

Előfizetőknek a rendes kiadás 140 lei (60 lei engedmény), amatőrkiadás 220 lei (80 lei engedmény)

Az „Egy zsidósors“ csak korlátolt példányszámban jelenik meg, figyelmébe ajánljuk az Uj Kelet előfizetőinek, hogy megrendeléseiket (utánvétellel vagy az ár postai beküldésével) mennél hamarabb eszközöljék (Cluj, Str. L. Pop 10.)

Anonime Indu-
ta la o adunare
cancelaria advo-
lein in Cluj la
cu urmatoarea
arii. 2. Hotarire
si de avere din
puneri.
u ar fi capabila
ta o a 2-a adu-
in locul amintit
p. m. cu acciási

adminis tratie.

chon?

nagy választék-
sokban vállalok.
P. Mihai Vitea-
v. Széchenyi-tér)
sz. Telefon 493.

87
492
598

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.-, vastag betűvel 6.- lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Alláskeresőknek 30% kedvezmény

Rövidúró angroüzletben segéd és tanuló felvétetik. Dacia-Aruház, Piata Mihail Viteazul 34. 7071

Különbejárati butorozott szobát lehetőleg közelben azonnalra keres. „Elit” cipőüzlet, Cal. Reg. Ferdinand 65. 7069

Kender- és búkköny-mag kicsinyben és nagyban jutányos árban kapható. Markus Mandl Sibiu, 7070

Perfekt gyors- és gépirónó azonnali belépésre állást keres. — Leveleket „Elsőrendű munkaerő” jelgére a kiadóba kér.

Magas árban veszünk

butort, szőnyeget, porcellánt, zongorát, Wertheim kaszát egész lakásberendezéseket. Meghívásra házhoz megyünk.

Beck és Benjámín
Oradea-Mare
Strada Cogalniceanu
Telefon 17—03

Olesón kiárusítjuk raktáron levő perzsa és gyári szőnyeget, ebédő-, hálóberendezéseket, antik butorokat.

Ügyes kifutófiut felvesz a Kadima-nyomda Cluj, Strada Baron L. Pop 10. (Brassai-u.)

LÁDAGYÁR

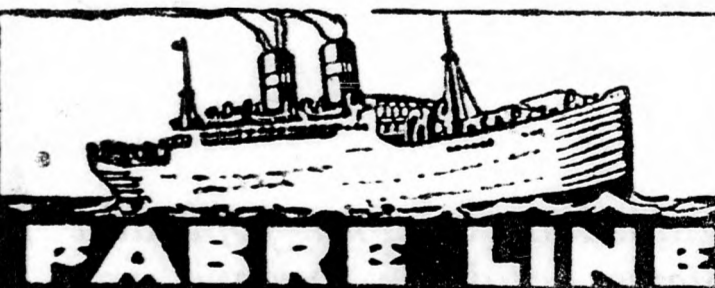
Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszeg ezeti és szedeti részeken megrendelésre azonnali készült és szállít a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits faterkedés és ládagyár Cluj, Strada Cernauti (volt Kajántói-ut) 1 szám

Husvétii של פסח szükségletét



u. m.: porcellán, üveg, evőeszköz stb. a legolcsóbban
Kerekes Ernő Cluj
üveg- és porcellán nagyruházában szerezheti be.
Engros Detail
Telefonszám: 586.



FRANCIA HAJÓZÁSI TARSASÁG
Direkt vonalak — átszállás nélkül
Constanța direkt
Newyork
Constanța-Jaffa-Marseille
Constanța-Délamerika
Constanța-Canada
az „Asia” hajó indul 1924 január 16-án
Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet „Sarnia” Pasagiul Comoedia, Bukarest és a „Reclama” Cluj Rador



Cie Gle TRANSATLANTIQUE
FRENCH LINE
Havre—New-York
Gyorspostajáratok
Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
Haiti—Antillák—Északafrika felé
Felvilágosításokat nyújt:
SOC. „SARNIA”
Pasagiul Comedia BUCURESTI
és „RECLAMA” CLUJ
Rador 902

Öltönyök Raglánok Ulsterek
és a tavaszi divat összes ujdonságai
Szántó & Komlós
férfi-, fiu- és gyermekruhatelepei
CLUJ
P. Unirii 14
ARAD Színházpület SATU-MARE Színházszemben

BERSON



gumisarkot és gumitalpat
erősítessen cipészével cipőjére, mert nemcsak pénzt takarít meg, hanem egyúttal kiméli lábát és cipőjét.
Lloyd 2502



Rapid 4 és 6 csapos sörlefejtő készülékek
Gloria és korona dugaszoló-gépek, valamint az összes alkatrészek
külön kaphatók a
Banca Industrială și Comercială, Cluj, Strada Regina Maria 9.
Parafa- és koronadugót állandóan raktáron tart

A kiváló hírnévnek örvendő
»BOHN«
féle duplafedő hornyolt tetőcserepek
április 10-től kezdve ismét promt kaphatók.
„Bohn” gőztéglaművek Jimbolea (Zombolya, Banat)
Minta és ajánlat díjmentesen!

„LEBEDA”
Első romániai ágynemű-, toll-, gyapju- és gvapot-stb. feldolgozóvállalat rt.
Gyártunk: paplant, matrácot, párnát és mindennemű ágyneműt.
Veszünk és eladunk: lószőrt, disznószőrt, kecskeszőrt, gyapjut, tollat, afric és Seegrast.
Vállalunk: kórházi, közintézeti, szállodai felszerelések szállítását.
Telefon 596 Villamos tollfosztógépünkön tollfosztást, mosást, porzást és tisztítást vállalunk. **Telefon 515**
Gyár: Strada Jaşilor (volt Nagyszamos-utca) 14.
Városi detailüzlet: Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 10.

#REKREÁCIÓ
IVATAL ÉS
Közzététel
Pop. (Bras
Telefon: Sz
és kiadóhivat
No. 14. Sz.
A kéziratok
és szerkesztőség
vonalán. Kézír
adunk
1924 április
Nem
Nem egy
napokkal e
hog ez a t
az európai
abban győ
államban ez
választások.
kel jár, v
hog járjon
zajlottak a
Mussolininek
képzeln i
közepette
az, amelyk
gátólértető
olasz vála
telenség je
nyilvánosság
tippelt, min
mindenki m
ezen a vála
Ugyanez
ha nem is
országban
de ennél so
Nem esoda
és fajvédő
nak Igaz,
még egym
a német bir
ad az által
francia vála
s a helyzet
Olaszorszá
titkolt dik
magát s ös
parlamentet
háborus kor
Igy hát
vajmi kevé
ban. A p
várniok ke
nem az ő
azután köv
lelni a bék
azonban m
nap harma
kaskormán
közvetlen
arra indítj
mondás g
vette át az
időben, au
lában és
fegyvertár
nül megbí
kinos hely
cseprő jav
nyegre ker
donald érz
kezni a he
lyosabb kö
kaspártnak
föltötte, va
tot, vajjor
kormányt
kor senki
Nincs kizá
is meghoz
édes istene
évadja, m
a termész
nem baj,
kemény
tavasza. A
majd a ta
jövőre.
Aggaszt
Brüssz
lyosan meg